

nagon k mnenji, da je bil v Meksiki sklenen zakon že začetkoma neveljaven, ali da je pozneje neveljaven postal ali pa le za Avstrijo neveljaven bil.

Ker je tedaj istinost dovršenega hudodelstva dvojnega zakona po §. 206 kaz. zak. tudi v subjektivnem oziru brezdvomno dokazana, moral se je zatoženi po predlogu državnega pravdnika tega hudodelstva s predležečo razsodbo krivega spoznati.

Ker je zatoženec svojej drugej soprogi Mariji Konschegg ovire vsled obstoječega zakona zamolčal, ter jej še le po poroki nekaj nepopolnega o svojej razmeri do Rozarije Perez povedal, morala se je kazen po 2. odd. §. 208 kaz. zak. z 1 — 5letno težko ječo odmeriti. Obtežujočega ni bilo ničesar, olajšujoče pa je bilo njegovo breznapačno in deloma tudi pohvaljeno prejšnje življenje, potem deloma faktična izpovedba zatoženca in slednjič njegov skoro 4 mesece trajajoči preiskovalni zapor v letu 1870. Glede na to in na nedolžno njegovo ženo Rozarijo roj. Perez in njunega 13letnega sina, kakor na 6 njegovih otrok iz družega zakona, kateri imajo po §. 160. drž. zak. in cesarskej naredbi od 3. junija 1858, št. 92 drž. zak. do zatoženega kot svojega očeta vse pravice zakonskih otrok, slednjič glede na žalostne materijalne razmere zatoženca dozdevalo se je sodništvu kot opravičeno, da se ob jednom uporabita tudi §§. 54 in 55 kaz. zak. ter se je vsled tega zatožencu naložena kazen kot za priležno odmerjena smatrala.

Razžaljenje svečenika pri izvrševanju cerkvenega opravila. (§. 303 kaz. zak.)

(Razsodba od 21. aprila 1879, št. 1351.)

Državno pravdništvo v Celovci je zatožilo Ano A., da je župnika V. pri blagoslovljenji njenega otroka na pokopališči v P. s psovko razžalila. (§. 303 kaz. zak.) Deželna sodnija pa jo je oprostila te zatožbe in jo obsodila le zaradi prestopka §. 496 kaz. zak. in to z ozirom na to, da župnik ni bil pri izvrševanju cerkvenega opravila razžaljen, ker je bil v trenutku razžaljenja cer-

kveni obred blagoslovljenja že dokončan in ker je župnik, akoravno še v cerkvenej svojej obleki in s štolo, vender že hotel pokopališče zapustiti. — Zoper to razsodbo vložilo je državno pravdnništvo na podlagi odd. 10, §. 281 kaz. pr. r. ničevno pritožbo, ker je bilo za časa razžaljenja le obredno blagoslovljenje v najožjem pomenu dokončano, nikakor pa ne cerkveni pokop sploh, in ker je bil župnik kakor tudi zbrano ljudstvo še pri pogrebu.

Pri kasacijskej obravnavi, ki se je dne 21. aprila 1879 pod predsedništvom senatnega predsednika viteza pl. Krenna vršila, opravičeval je generalni odvetnik dr. pl. Frey to ničevno pritožbo naslednje: „Po drugem oddelku §. 303 kaz. zak. postane prestopka oni kriv, ki svečenika pri izvrševanji cerkvenega opravila razžali. Zakon rabi tedaj predlog „pri“ in ne „mej“. Zadnji predlog nanaša se na trajanje dogodka in zaznamenuje natanko obmejeno dobo od njenega začetka do njenega konca. „Pri“, kot predlog časa, zaznamenuje v ožjem pomenu ravno isto, kakor „mej“; v širjem pomenu pa prav za prav ne zaznamenuje trajanja, temveč le sploh dobo, v katerej se je kaj zgodilo. V tem pomenu kaže na dobo, katera, ne da bi bila v svojih mejah natanko določena, dalje sega, kakor določen dogodek sam, prične se namreč že pred začetkom določenega dogodka in pušča konec njegov za sabo.

Da je zakon, kateri na mnogih krajih besedico „pri“ nedvomljivo v širjem pomenu rabi, s tem izrazom širji splošni pomen združil, razvida se najprvo iz tega, da je v neposredno sledečem stavku („ali kdor se mej očitno božjo službo . . . . nespodobno vede“) besedo „mej“ porabil, tako da se s tem različnost obeh besedic v pomenu samem kaže.

Resničnost tega mnenja potrjujejo pa tudi notranji razlogi. Z določbami §. 303 kaz. zak. hotelo se je na versko čutje vernikov zakonito pripoznane cerkve ali verske družbe ozir jemati ter razžaljenje onega čutja zabraniti. Dokler je govorjenje o javnem bogoslužji, je zadostno, ako se nespodobnemu obnašanju „mej“ bogoslužjem s kaznijo preti, ker se tudi iz verskega stališča le za ono dobo spodobno obnašanje terja. Temu nasproti se ujema, da se mora svečenik tako mej obrednim aktom samim, kakor tudi toliko časa razžaljenja braniti, dokler sploh v zvezi s sv. obredi kot svečenik slušbuje, tedaj, dokler je „mej“ opravilom.

— Iz vsega tega sledi, da se vsled §. 303 kaz. zak. svečeniku

zagotovljeno varstvo ne razteza samo na trajanje samega (z obredom v svojem začetku in konci obmejenega) bogoslužnega opravila, ampak tudi na ono daljšo dobo, v katerej je svečenik pred začetim obredom, ali pa obredno že dokončanem aktu krajevno in zunanje spoznaven tako, da se nam kaže kot že ali še pri opraviilu cerkvenem službovajoč.

Ta pogoj pa v predležeej kazenskej zadevi očitno nastopi, ker je župnik V. po določbah deželne sodnije za časa razžaljenja grob še-le zapustiti hotel, in je tedaj bil še na onem kraji, kjer je neposredno poprej cerkveno blagoslavljal, ter stal v oblačilih cerkvenega obreda mej verniki, kateri so k bogoslužji prišli. —

Kasacijski dvor je ničnosti pritožbo opravičil, spodbijano razsodbo uničil in Ano A. prestopka po §. 303 kaz. zak. za krivo spoznal iz naslednjih

razlogov:

Od c. kr. državnega pravdnštva vložena ničnosti pritožba gledé na §. 281 št. 20 kaz. pr. r. kaže se kot opravičena, ker po §. 303 kaz. zak. postane prestopka oni kriv, kateri svečenika zakonito priznane cerkve pri opraviilu bogoslužja razžali. Ta besedica „pri“ ima kot določilo časa širji pomen, kakor v istem paragrafu pozneje rabljena beseda „mej;“ ona obsega dobo kratko pred in po bogoslužji, kar sledi iz primere z določbo §. 139 kaz. zak., v katerem ima izraz pri porodu tudi širji pomen. Zakon hotel je očitvidno duhovna braniti, dokler je na mestu bogoslužja in oblečen v zunanja znamenja svoje ritivalne službe, toliko časa, dokler se nam v zvezi z določenim bogoslužjem kot svečenik kaže. Sodnijskemu dvoru je kot dokazano veljalo, da je Ana A. dne 17. avgusta 1878 na pokopališči v P. po blagoslovljenji mrtveca župnika V. v navzočnosti pogrebcev psovala z besedo „Pfaff“, da je takrat župnik še cerkveno oblačilo in štolo na sebi imel in še-le pripravljaj se, pokopališče zapustiti. Akoravno sodnji ni kot dokazano veljalo, da je župnik še molil ali grob in navzočne z blagoslovljeno vodo škropil, je bil razžaljeni župnik vender še pri grobu in razžaljenje je tako neposredno verskemu opraviilu sledilo, da se nikakor ne more misliti, da je župnik pravico do z določbo §. 303 kaz. zak. dogotovljenega mu varstva izgubil. Ker tedaj

dovršeno hudobno dejanje znake prestopka po §. 303 kaz. zak. obsega, morala se je Ana A. tega prestopka kriva spoznati. (§. 288 odd. 3 kaz. pr. r.)

Kriva prisega po §. 199 lit. a kaz. zak. je kaznjiva, akoravno so v prisežnej formuli pravni pojmi obseženi.

(Razsodba od 21. februvarja 1879, št. 13972.)

Vsled tožbe Ane H. proti Josipu H. zaradi plače 28 gl. 56 kr. s pr. se je pred bagatelnim sodnikom poravnava sklenila, vsled katere je tožnica od pravice do terjanja odstopila, ako zatoženec priseže, „da iztožene svote ne dolžuje, ker razen že plačanih 50 gl. tožnici sploh ničesar ni dolževal, in da svote 28 gl. 56 kr. nikedar ni pripoznal ter se k njenej plači nikedar ni zavezal“. — Zaradi te prisega se je Josip H. z razsodbo okrožne sodnije v N. od 31. oktobra 1878, št. 6619, hudodelstva goljufije po §. 199 lit. a kaz. zak. krivega spoznal.

V proti tej razsodbi vloženi ničnostnej pritožbi sklicuje se zatoženec na odd. 9. lit. a. in b. §. 281 kaz. pr. r. rekoč: Dogovorjena prisega se ni o dogodkih, marveč o pravnih pojmih naložila, je tedaj juridična nespametnost; kazensko-sodnijska odgovornost nastane le tam, kjer se neresnični dogodki, in ne tudi tam, kjer se nepravilni pravni nazori s prisego potrdijo; v zakonitem smislu tu ni prisega, tedaj tudi ne krive prisega. —

Pri javnej obravnavi c. kr. kasacijskega dvora, katera se je pod predsedništvom dvornega svetovalca Decastello dné 21. februvarja 1879 vršila, navedel je generalni odvetnik zoper pritožbo tudi naslednje: Lahko se pritrdi, da inkriminirana glavna prisega ne ugaja popolnoma naravi tega dokaznega sredstva, ter da bi se vsled dvornega dekreta od 18. februvarja 1846, št. 935, just. zb. zakonov ne bilo smelo dopustiti, na tak način prisego formulirati v civilno-sodnijskejši razsodbi. Toda s tem še ni nemogoče postalo, da bi kriva taka prisega kaznjiva ne bila. V besedah prisega dobijo, ako se na konkreten slučaj vporabijo, tudi pravna načela značaj